

Většina z nás má za to, že pohádky jsou určeny především pro děti a že musí vždy skončit dobře. V dnešní době se mnohdy setkáváme i s pohádkami, které jsou díky svému zaměření určeny výhradně pro dospělé. Četnická služba s sebou přinášela různé situace, veselé i smutné, romantické i lechtivé. A četník samotný byl představitelem věčného souboje dobra se zlem. Proč tedy nemít i četnické pohádky pro dospělé, zpracované podle skutečných případů a událostí?

Nyní si dovoluji čtenáře Historického kaleidoskopu seznámit s dalšími třemi z kopy četnických pohádek, přičemž první je z doby monarchie, druhá z období existence samostatného československého státu a třetí z období okupace.

O prodražené večeři

Měnovou reformou byla dne 2. srpna roku 1892 na území Českého království zavedena namísto dosud používaného guldenu, neboli zlatého, který se dělil na 60 krejcarů, rakousko-uherská koruna, která se dělila na 100 haléřů. Přitom nově zavedená koruna představovala polovinu zlatého.

Pozdě večer 27. srpna 1892 přiběhl na četnickou stanici ve Zbirohu místní zlatník Jan Ruttr a oznámil zde přítomnému četníkovi Františku Kráslovi vykradení svého zlatnického krámu. Zatímco majitel dlel s rodinou u večeře, došlo ke vloupání do obchodu v přízemí domu a k odcizení velkého množství zlatých a stříbrných skvostů.

Cestou k tak závažnému případu se četník Krásl zastavil v bytě velitele četnické stanice závodčího Křištofa Mlnaříka, který již tou dobou spal. Rychle se oblékl a společně vyrazili do zlatnického krámu.

Na místě činu samotným četníci zjistili, že ke vloupání, kterého se musela dopustit osoba znalá místních poměrů, došlo od půl osmé do osmé hodiny večerní, kdy se zlatník odebral ze své dílny do prvního patra domu k večeři. Pachatel vnikl do domu zadním vchodem po vypáčení vchodových dveří zajištěných zevnitř pouze zástrčkou. Domácí dveře totiž zamykali pouze na noc.

Dle sdělení zlatníka Ruttra bylo odcizeno 120 kusů zlatých hodinek, 15 zlatých řetízků, 25 párů zlatých náušnic, přesně neuvedené množství stříbrných prstenů a jiných šperků a zhruba 25 zlatých v hotovosti. Zlatník způsobenou škodu odhadl na nejméně 925 zlatých a smutně konstatoval, že se mu tentokrát večeře pěkně prodražila. A to si jen na chvíli odskočil, neboť po večeři ještě hodlal pokračovat v práci ve své dílně. To byl důvod, proč neuzamknul trezor, což se mu stalo osudným.

Závodčí Mlnářik ke zlatníkově překvapení uvedl, že se mu večere prodražila dvojnásobně, neboť způsobená škoda činí 1 850 korun. Ačkoliv obě měny, jak zlaté, tak koruny, platí po přechodnou dobu současně, soudní orgány musejí používat nově zavedenou korunovou měnu.

Zbirožští četníci okamžitě zahájili pátrání. Začali prověřovat alibi již trestaných osob a provádět u nich domovní prohlídky. V jejich spárech uvízl čeledín Jaroslav Kreidl ze Švabína, u něhož bylo nalezeno 26 zlatých a stříbrný prstýnek, který okradený zlatník označil za svůj majetek. Prstýnek, který chtěl Kreidl věnovat svojí milé, se mu stal osudným. Byl dodán do vězení zbirožského okresního soudu a po několika dnech zapírání prozradil, že svůj lup zakopal v lese za Švabínem. Na jím udaném místě byly ukradené šperky skutečně nalezeny a předány do úschovy soudu jako usvědčující důkaz. Jan Kreidl byl vzhledem k výši způsobené škody udán pro zločin krádeže krajskému trestnímu soudu v Praze.

Po osmiletém přechodném období, které trvalo až do samého konce století, se až do zániku monarchie v Rakousko-Uhersku platilo korunovou měnou.

O vyloupené četnické pokladně

Ráno v pondělí 31. března roku 1924 bylo v budově zemského četnického velitelství pro Podkarpatskou Rus zjištěno vyloupení příruční pokladny tamní hospodářské správy. Jednalo se o částku 103 000 Kč, které byly určeny k výplatě požitků na měsíc duben 1924.

Zemský četnický velitel plukovník Vladimír Putna okamžitě po zjištění krádeže nařídil řádné vyšetření případu, jež osobně vedl. Podezření záhy padlo na sluhu Ivana Buzka, osobu rusínské narodnosti, pracujícího na zemském četnickém velitelství za týdenní mzdu. Sluha Buzek v pondělí nenastoupil do služby a při kontrole v jeho bytě bylo od sousedů zjištěno, že již v sobotu odcestoval vlakem neznámo kam a s sebou si vzal všechny svoje cennosti. Následně bylo na policejním ředitelství v Užhorodě zjištěno, že Ivanu Buzkovi byl před nedávnem vystaven cestovní pas.

Z tohoto důvodu plukovník Putna nařídil všem četnickým stanicím na Podkarpatské Rusi, aby prováděly kontrolu všech vlaků a po Ivanu Buzkovi usilovně pátraly. Kromě toho byla o obdobná opatření požádána ostatní čtyři zemská velitelství četnictva v republice.

Velice nepříjemnou záležitostí pro plukovníka Putnu bylo hlášení politováníhodného případu generálnímu veliteli četnictva v Praze generálu Karlu Vyčítalovi. Kromě označení případu za trestuhodnou nedbalost se plukovník Putna dočkal vyslání zvláštní kontroly, vedené osobně přednostou hospodářské skupiny 13. oddělení ministerstva vnitra, spravujícího záležitosti četnictva, generálem intendantstva Gustavem Zejdou.

Pátrání četnictva po Ivanu Buzkovi zůstalo po prvním týdnu přes veškerou snahu zcela bezvýsledné.

Naproti tomu generál Zejda se svými dvěma kolegy zjistili, že ačkoliv jsou na zemském velitelství četnictva systemizována dvě místa úředních sluhů, tato jsou dlouhodobě neobsazena a namísto nich jsou používáni místní lidé za týdenní mzdu. To je důvodem, že tyto osoby nemají existenční zájem a je jim cizí pojem zodpovědnosti. Pět četníků zařazených ve zdejší účetní skupině však je natolik vytíženo, že nemohou po pracovní době zajistit hlídání příruční pokladny. Přitom dozorčí služba kasáren nemá šanci ostrahu všech kanceláří

odpovědně zajistit.

Jako rest po předchozím zemském veliteli četnictva plukovníku Aloisi Jirkovi, byl navíc zjištěn schodek ve výstrojním skladišti, kde chybělo celkem 23 pistolí s náboji. I tento schodek byl připsán na vrub sluhy Buzka a po celé republice byly rozeslány dodatky k již zaslánému pátracímu oběžníku.

V polovině dubna 1924 bylo již v případě jasno. Až z dalekého Španělska došla na užhorodské zemské četnické velitelství pohlednice od Ivana Buzka. Na ní bylo napsáno, aby se pánové nenamáhal s hledáním peněz, ani jeho samotného. Byla to drzost, která plukovníka Putnu rozčílila na nejvyšší míru. Ovšem zločinci jsou lidé veskrze drzí.

Když se však Ivan Buzek v zahraničí dozvěděl, že je neprávem obviněn i z krádeže pistolí, poskytl jednomu zahraničnímu novináři interview, že je pod jeho úroveň, aby se snížil ke krádeži služebních pistolí jako nějaký sprostý zločinec. Uvedené zbraně se dle jeho tvrzení ztratily údajně před dvěma lety a mají ji prý za vinu jinačí páni, kteří si zbraně půjčili a zapomněli je patrně vrátit.

Ačkoliv byla prostřednictvím nedávno ustavené Mezinárodní komise kriminální policie se sídlem ve Vídni podána žádost španělské policii o spolupátrání po Ivanu Buzkovi, bylo pouze zjištěno, že Buzek odcestoval ze Španělska a zdržuje se neznámo kde.

O nových uniformách

Vzápětí po vzniku Protektorátu Čechy a Morava musely být z četnických uniforem odstraněny všechny symboly bývalé republiky. Výnosem ministerstva vnitra č. 56.148/1939-12 ze dne 13. října 1939 byl dosavadní československý střední znak na čepicích, přilbách, vycházkových opascích a na koších šavlí nahrazen větším znakem Protektorátu. Stejně tak byly zcela nepřijatelné iniciály ČS na knoflících, a proto byly nahrazeny zkříženými karabinami.

To však byl pouze začátek, neboť okupanti měli zájem přeorganizovat bezpečnostní složky v Protektorátu po německém vzoru a to její rozdělení na pořádkovou policii, tedy uniformovanou, zahrnující uniformovanou vládní policii, četnictvo, obecní policii, ale také hasičstvo a bezpečnostní policii, tedy neuniformovanou, zahrnující všechny neuniformované policejní složky. Tento záměr byl realizován k 1. červenci roku 1942.

V zájmu sjednotit všechny uniformované policejní složky v Protektorátě došlo následně ke zřízení dvou praporů protektorátní policie, a to pro Čechy v Mladé Boleslavi a pro Moravu v Olomouci. Ačkoliv byly frekventantům ponechány jejich původní stejnokroje, četnické, policejní či hasičské, došlo k úpravám uniforem frekventantů z řad četnictva nahrazením dosavadních trojúhelníkových límcových výložek německými a k nahrazení dosavadních nárameníků jinými, přizpůsobenými německému vzoru.

V roce 1943 začaly být používány oproti dosavadním šedozeleným četnickým uniformám uniformy zelené, šité dle německého vzoru, přičemž zejména čepice byly odlišné. Nové uniformy měly kromě protektorátních policejních praporů používat i štáby zemských velitelství četnictva Čech a Moravy. Měly být nošeny pouze při určitých příležitostech, jako byly vystoupení na veřejnosti a slavnostní příležitosti, přičemž dosavadní stejnokroje měly být nošeny při výcviku, ale i ve službě. Důvodem byla zhoršující se ekonomická situace Říše a

snaha donosit doposud používané výstrojní součástky.

V únoru roku 1944 bylo používání nového stejnokroje rozšířeno i na štáb generálního velitele uniformované protektorátní policie a na štáby inspektorů uniformované protektorátní policie. Tímto se dostalo i na dva správní důstojníky štábu generálního velitele uniformované policie podplukovníka Karla Hubáčka a jeho kolegu štábního kapitána Miloše Zachardu, kteří měli na starost vybavení uniformované policie automobilní technikou. Oba důstojníci, dlouholetí nerozluční přátelé, si z legrace nechali udělat dvě společné fotografie ve starých a nových uniformách.

Pokud by se uvedené fotografie dostaly do rukou jejich nadřízených, tak by oba měli co vysvětlovat, a to nejen co se týče nezapnutých knoflíků na kapsách, ale hlavně zesměšnění celé protektorátní uniformované policie, což byl v té době velmi závažný prohřešek.

JUDr. Michal Dlouhý, Ph.D., foto archiv autora

Článek byl zpracován za využití autorovy knihy Četnické Pohádky pro dospělé. Knihy o četnících z nakladatelství Jindřich Kraus - PRAGOLINE žádejte u svých knihkupců, v internetových obchodech nebo na www.jindrichkraus.cz . Kniha byla vydána i v elektronické podobě na www.palmknihy.cz .

Zajímavé informace získáte také na: www.cetnik-michal-dlouhy.cz

{phocagallery view=category|categoryid=137|limitstart=0|limitcount=0}